

Euroopan unionin
neuvosto

Luxemburg, 19. kesäkuuta 2017
(OR. en)

10238/17

CFSP/PESC 524
CSDP/PSDC 322
POLMAR 22
COPS 196
POLMIL 73
TRANS 270

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	19. kesäkuuta 2017
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	10221/17 CFSP/PESC 520 CSDP/PSDC 319 POLMAR 21 COPS 192 POLMIL 70 TRANS 269
Asia:	Neuvoston päätelmät globaalista meriturvallisuudesta – Neuvoston päätelmät (19. kesäkuuta 2017)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston päätelmät globaalista meriturvallisuudesta, jotka neuvosto hyväksyi 3551. istunnossaan 19. kesäkuuta 2017.

Neuvoston päätelmät globaalista meriturvallisuudesta***Johdanto***

1. Neuvosto korostaa EU:n roolia globaalin meriturvallisuuden tarjoajana. EU edistää merialan monenvälisyyttä ja oikeusvaltioperiaatetta merillä, mukaan lukien yhteistyön merkitys kansainvälisen oikeuden alalla, erityisesti Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen (UNCLOS) yleinen soveltaminen EU:n globaalistrategiassa ja asiaan kuuluvissa neuvoston päätelmissä määritettyjen strategisten painopisteiden mukaisesti.
2. Neuvosto kannustaa EU:n meriturvallisuusstrategian ja siihen liittyvän toimintasuunnitelman jatkuvaan täytäntöönpanoon. Niillä pyritään myös tehostamaan yhteistyötä EU:n politiikkojen ulkoisten ja sisäisten turvallisuusulottuvuuksien välillä koordinoiden muiden alakohtaisten ja alueellisten meriturvallisuusstrategioiden kanssa sekä EU:n merialueilla ja kansainvälisten merialueiden yhteisillä merialueilla sovellettavien politiikkojen kanssa. Lisäksi neuvosto tähdentää kansainvälisen valtamerten hallinnoinnin ja globaalin meriturvallisuuden välistä tiiviistä yhteyttä 10. marraskuuta 2016 annetun yhteisen tiedonannon "Kansainvälinen valtamerten hallinnointi: EU:n panos vastuulliseen valtamerten hoitoon" ja YK:n maailmanlaajuisen kestävä kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030:n täytäntöönpanon tukemisesta 3. huhtikuuta 2017 annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti. Se painottaa New Yorkissa 5.–9. kesäkuuta 2017 pidetyssä YK:n kaikkien aikojen ensimmäisessä valtamerikonferenssissa annettua sysäystä globaalille lähestymistavalle, ja panee merkille G7-maiden ryhmän ulkoministerien yhteisen tiedonannon meriturvallisuudesta.
3. Neuvosto on tyytyväinen myös pyrkimykseen EU:n globaalistrategian ja Euroopan puolustusalan toimintasuunnitelman täytäntöönpanemiseksi, mukaan lukien erityisesti meriturvallisuuden valmiuksien vahvistamista edistävät ehdotukset ja toimet.

Maantieteellinen soveltamisala

4. Neuvosto korostaa, että on tärkeää käsitellä meriturvallisuuden prioriteetteja ja EU:n tulevia toimia Euroopan merialueilla, varsinkin Välimerellä, Itämerellä ja Mustalla merellä. Lisäksi neuvosto kannustaa alueelliseen yhteistyöhön kolmansien maiden kanssa kaikilla Euroopan merialueilla sovittujen EU:n politiikkojen mukaisesti ja alueellisten monenvälisten foorumien kuten Mustanmeren synergian puitteissa ja kannustaa hyödyntämään voimassa olevia parhaita käytäntöjä alueellisesta meriturvallisuusyhteistyöstä Itämerellä.
5. Neuvosto korostaa, että yhteistyö arktisten alueiden maiden kanssa, mukaan lukien arktisen neuvoston puitteissa, on EU:n prioriteetti. Ottaen huomioon nopeasti muuttuvan ympäristön ja uusien kauppareittien avaamisen olisi tutkittava edelleen mahdollisuutta lisätä EU:n toimintaa arktisella alueella alueellisten rakenteiden ja prosessien tukemiseksi arktisesta alueesta 20. kesäkuuta 2016 annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti.

6. Neuvosto palauttaa mieleen 3. helmikuuta 2017 annetun Maltan julistuksen ja 18. maaliskuuta 2016 annetun EU:n ja Turkin julkilausuman ja panee tyytyväisenä merkille Välimerellä parhaillaan toteutettavat toimet, varsinkin Frontexin koordinoimat toimet keskisellä ja itäisellä Välimerellä, EUNAVFOR MED SOPHIA -operaation Libyan rannikon edustalla ja tietojenvaihdon yleisen meriturvallisuuden parantamiseksi. Lisäksi neuvosto korostaa, että tiivis yhteistyö välimeren alueen maiden ja alueellisten järjestöjen kanssa samoin kuin alueiden rajat ylittävä yhteistyö on olennaisen tärkeää paikallisten valmiuksien kehittämiseksi kaikkialla Välimeren alueella. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille Välimeren Seahorse-verkoston meneillään olevan perustamisen Pohjois-Afrikan maiden yhteistyön parantamiseksi ja valmiuksien lisäämiseksi laittoman muuttoliikkeen ja salakuljetuksen torjumiseksi vahvistamalla niiden rajavalvontajärjestelmiä. Neuvosto kannustaa kehittämään edelleen EU:n asiaan kuuluvien virastojen kuten Euroopan meriturvallisuusviraston (EMSA), Euroopan unionin satelliittikeskuksen (EUSK), Euroopan kalastuksenvalvontaviraston (EFCA), Euroopan raja- ja merivartiioviraston (Frontex) sekä Euroopan rajavalvontajärjestelmän (EUROSUR) yhteistä tilannetietoisuutta Välimerellä. Samalla olisi myös painotettava YTPP:tä tukevan merivalvonnan (MARSUR) kehittämistä ja saattamista toimintakykyiseksi ja hyödynnettävä täysin EU:n merialan merivalvontaa koskevaa yhteistä tietojenvaihtoympäristöä (CISE), jota olisi edelleen kehitettävä ja saatettava toimintakykyiseksi. Työtä olisi jatkettava myös Yhdistyneiden kansakuntien erityisvirastojen kanssa hyödyntäen Välimeren Shared Awareness and De-confliction -mekanismia (SHADE MED) parhaalla mahdollisella tavalla. Lisäksi neuvosto suhtautuu myönteisesti MED 7-maiden rooliin lisättäessä tietoisuutta Välimeren meriturvallisuushaasteista.

7. Neuvosto on tyytyväinen kokemuksiin, joita on saatu EU:n kattavasta lähestymistavasta merirosvouksen torjumisessa Somalian rannikon edustalla ja Afrikan sarvessa. Näiden kokemusten olisi ohjattava ja kannustettava EU:ta vastaamaan haasteisiin muilla turvattomilla merialueilla tekemällä yhteistyötä ja käymällä vuoropuhelua keskeisten kansainvälisten kumppanien kanssa. Neuvosto tunnustaa EUNAVFOR Atalanta -operaation ja kolmannen osapuolen merivoimien toimien tuloksellisuuden merirosvouksen ja aseellisten ryöstöjen estämiseksi, ehkäisemiseksi ja torjumiseksi Somalian rannikon edustalla ja alueellisen turvallisuuden edistämiseksi. Myös merenkulkualan parhaiden hallintokäytäntöjen soveltaminen ja aseistettujen vartijoiden sijoittaminen kauppa-aluksille ovat osoittautuneet merkityksellisiksi merirosvouksen torjunnassa. Myös EUCAP Somalia -operaatio ja täydentävät valmiuksienkehittämisohjelmat ovat edistäneet merkittävästi alueellista turvallisuutta ja vakautta Afrikan sarvea koskevien EU:n strategisten puitteiden ja EU:n alueellisen toimintasuunnitelman 2015–2020 mukaisesti. Neuvosto korostaa, että paikallinen ja alueellinen omavastuullisuus on tärkeää, ja panee tältä osin tyytyväisenä merkille Somalian rannikon edustalla tapahtuvaa merirosvousta käsittelevän kontaktiryhmän työskentelyyn. Samalla neuvosto toteaa, että Somalian merirosvouksen perimmäisiä syitä ei vielä ole onnistuttu poistamaan ja että huomiota on jatkuvasti kiinnitettävä läntisellä Intian valtamerellä ja Punaisen meren alueella esiintyviin meririkollisuuden eri muotoihin.

8. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille EU:n valmiuksien kehittämistoimet rannikkovaltioiden ja ECCASin ja ECOWASin kaltaisten alueellisten järjestöjen tukemiseksi Guineanlahdella Yaoundén prosessin mukaisesti. Neuvosto suhtautuu myönteisesti myös merenkulun turvallisuutta Guineanlahdella käsittelevän G7++ tukiryhmän (Friends of the Gulf of Guinea Group) merkittävään panokseen ja toteaa, että Yhdistyneen kuningaskunnan ja Ranskan yhteinen raportointijärjestelmä meritilannetietoisuudesta kauppaa varten (Maritime Domain Awareness for Trade) Guineanlahdella toimii edelleen hyvin. Neuvosto korostaa tehokkaan yhteistyön ja paikallisen vastuunkannon tarvetta alueen valtioiden ja sidosryhmien välillä, mukaan lukien merivalvonnan alalla ja myös operatiivisella tasolla. Neuvosto on tyytyväinen EU:n jäsenvaltioiden kahdenvälisiin aloitteisiin alueella ja korostaa, että ne on koordinoitava käynnissä olevien EU:n aloitteiden kanssa. Lisäksi neuvosto toteaa huolestuneena, että Guineanlahdella esiintyy jatkuvasti merirosvousta ja aseellisia ryöstöjä sekä sieppauksia lunnasvaatimuksineen, ja panee tyytyväisenä merkille aiheet tehostaa EU:n valmiuksien kehittämistoimia alueella keskittymällä erityisesti oikeusalaan ja oikeusvaltioperiaatteeseen merellä ja maalla. Neuvosto myös kannustaa alueen valtioita mukauttamaan oikeusjärjestelmiään merirosvouksen, aseellisten ryöstöjen ja muunlaisen meririkollisuuden torjumiseksi tehokkaammin.
9. Neuvosto korostaa, että meriturvallisuuteen kohdistuvat jännitteet kiristyvät Intian valtamerellä ja Tyynellämerellä, ja kannustaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita edistämään luottamusta lisääviä toimenpiteitä jännitteisiin puuttumiseksi Etelä-Kiinan merellä UNCLOSin mukaisesti sekä jakamaan myönteisiä kokemuksiaan riitojen rauhanomaisesta ratkaisemisesta, mukaan lukien käytännön yhteistyön kehittäminen vesivarojen yhteistä hallinnointia ja meriympäristön suojelua varten. Neuvosto on tyytyväinen edistymiseen Kaakkois-Aasian valtioiden liiton ASEANin jäsenvaltioiden ja Kiinan neuvotteluissa puitesopimuksesta Etelä-Kiinan meren kiistoja koskevista käytäntesäännöistä. Neuvosto pitää tätä puitesopimusta lupaavana askeleena kohti toimivia käytäntesääntöjä. Neuvosto korostaa, että yhteistyö kansainvälisen oikeuden ja UNCLOSin mukaisten riitojenratkaisumekanismien alalla on tärkeää.

Yhteistyö muiden kansainvälisten järjestöjen kanssa

10. Neuvosto kannustaa yhteistyöhön merkityksellisten kansainvälisten kumppanien ja järjestöjen, erityisesti YK:n kanssa. Tältä osin olisi edistettävä EU:n ja YK:n järjestelmän, mukaan lukien YK:n virastojen, yhteistyötä. Neuvosto on tyytyväinen YK:n toimiin UNCLOSin yleisen soveltamisen edistämiseksi sekä Kansainvälisen merenkulkujärjestön ja YK:n huume- ja rikosjärjestön työtä turvallisten merten ja valtamerten varmistamiseksi. Samalla neuvosto suhtautuu myönteisesti YK:n pääsihteerin 25.7.2016 antamaan raporttiin ja YK:n yleiskokouksen päätöslauselmaan A/71/463 mereen upotetuista kemiallisista ammuksista peräisin olevasta jätteestä.
11. Neuvosto on tyytyväinen edistymiseen EU:n ja Naton yhteistyön tehostamisessa meriturvallisuuden alalla ja kannustaa edistymään edelleen merialan kysymyksiä koskevassa täytäntöönpanossa. Tähän kuuluu merialan valmiuksia kehittävien toimien täydentävyyden varmistaminen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan, Euroopan komission puheenjohtajan ja Pohjois-Atlantin liiton pääsihteerin Varsovassa 8.7.2016 allekirjoittaman yhteisen julistuksen mukaisesti. Neuvosto korostaa, että EU:n ja Naton yhteistyötä on jatkettava kunnioittaen täysin osallistavuuden, vastavuoroisuuden ja päätöksentekoprosessien riippumattomuuden periaatteita.
12. Neuvosto katsoo, että kansainvälinen yhteistyö ASEANin ja muiden Aasian kumppanien kanssa on merkittävää EU:lle tällä alueella. Neuvosto suhtautuu tältä osin myönteisesti siihen, että EU toimii yhtenä puheenjohtajana ASEANin alueellisen foorumin meriturvallisuutta vuosina 2017–2020 käsittelevässä istuntojen välisessä kokouksessa ja että EU:n ja ASEANin korkean tason vuoropuhelua meriturvallisuudesta on käyty useaan otteeseen ja odottaa, että EU sitoutuu enemmän Kaakkois-Aasian politiikkaan ja turvallisuusarkkitehtuuriin.

13. Neuvosto korostaa meriturvallisuudesta, yleisestä turvallisuudesta ja kehityksestä Loméssa lokakuussa 2016 pidetyn Afrikan unionin valtion- ja hallitusten päämiesten huippukokouksen myönteisten saavutusten pohjalta, että EU:n on tärkeää jatkaa yhteistyötään Afrikan kumppanimaiden ja -järjestöjen kanssa, mukaan lukien sinistä taloutta koskeva yhteistyö, ja syventää meriturvallisuudesta käytävää vuoropuhelua eri foorumeilla, mukaan lukien Abidjanissa pidettävässä Afrikan ja EU:n huippukokouksessa. Neuvosto tukee tässä yhteydessä Afrikan unionia meriturvallisuuden ja kehityksen edistämisessä, mihin kuuluu myös Lomén perusoikeuskirjan nopea voimaantulo.

Tulevat toimet

14. Neuvosto on tietoinen siitä, että meriturvallisuus on olennaisen tärkeä edellytys kehitykselle, työpaikkojen luomiselle, mereen ja meriympäristöön liittyvälle tutkimukselle ja globaalille valtamerten hallinnoinnille, ja panee tyytyväisenä merkille, että EU isännöi neljättä "Our Ocean" -konferenssia, joka järjestetään Maltalla 5. ja 6. lokakuuta 2017, ja odottaa kaikilta osanottajilta valtamerten turvallisuutta, puhtautta ja kestävää hoitoa koskevia sitoumuksia.
15. EU toistaa vetoomuksensa kansainvälisen oikeuden, mukaan lukien UNCLOS, täysimääräisen noudattamisen ja soveltamisen puolesta. Neuvosto korostaa, että on tärkeää noudattaa aavan meren vapauksia, merenkulun ja ylilennon vapautta talousvyöhykkeillä, viattoman kauttakulun oikeutta aluemerillä ja oikeutta esteettömään kauttakulkuun salmissa, ja tehostaa merenkulun turvallisuutta UNCLOSin mukaisesti. Lisäksi neuvosto korostaa kolmansien maiden velvoitteita talousvyöhykkeillä ja samalla sitä, että on tärkeää säilyttää rannikkovaltioiden suvereniteetti ja lainkäyttövalta UNCLOSin V ja VI osan mukaisesti. Neuvosto toistaa myös, että on tärkeää varmistaa, että valtioiden suvereniteetti ja täysivaltaiset oikeudet tutkia ja hyödyntää luonnonvarojaan säilytetään.

16. Neuvosto odottaa jatkotoimia räätälöidyn EU:n vastauksen antamisessa meriturvallisuuden parantamiseksi maapallon kaikilla keskeisillä merialueilla ja korostaa tarvetta pyrkiä jatkuvasti kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan vakaiden ja turvallisten kansainvälisten merialueiden edistämiseksi puuttumalla merialueiden turvattomuuteen ja edistämällä hyvää hallintotapaa merellä maailmanlaajuisesti EU:n globaalistrategiassa ja muissa merkityksellisissä EU:n politiikoissa määritettyjen prioriteettien ja periaatteiden mukaisesti.
-